

Оссолінські колекції.

CD – диск виконано в рамках угоди укладеної з квітня 2004 р. між Львівською науковою бібліотекою НАН України у Львові і Національним Закладом ім. Оссолінських у Вроцлаві.

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów.
Zespół (fond) 73.
Archiwum Ostapa Ortwina

23. Archiwum Ostapa Ortwina. Notatki dot. „Der arme Heinrich” (13).

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

Львівська об-та АН УРСР
ВІСНИК ПУДЛЮКІВ
№ Опт. 23/II 2

Орствін Остап
(Ostwin Ostap)

Літ.-критичні нотатки
до праць Гайнріха "Der
Saghe Heinrich" ("Гічний Генріх")

13 ар.
м. пол, Нім.

S. Hauptmann
(Der arme Heinrich)

Aus Hauptmanns Drama

Der arme Heinrich

(eine deutsche Sage)

III Act. 2. Scene.

Heinrich. . . .

Sie trübt. Sie hat gerichtet. Und sie meint
gott liebe Blutdunst. Lasse sich durch Blut abmar-
kten von dem Taus der Wucherschule, die in uns schwärzt.
Ihr seid im Lortbaum gest!

Ich bin ganz sündlos. Sagt ihr, daß ich frei von
Sünde, makellos und lauter bin, und daß die Pestleus
in meinem Blut das Kleid der Seele nur noch nicht be-
fleckt bis diesen Augenblick. Sagt ihr, man kann ein re-
nes Linnen nicht mit Blute waschen und was es dennoch
thun will sagt ihr, dient der alten Schlange: Erthum! und
nicht Gott. —

Mistranet eueres Deunt! denn ich seid noch viel zu
hochgemut! die Hoffart reitet auf deinem Rücken wie
ein freches Weib, wenn du dich beugst und dich im Lpaulig
windest vor Gott. Was bist du, Dase es dein gedankt!?
und deiner lächerlichen Schuld, mein Freund! ? und
deiner lächerlichen Reue! ? Meinest du, du habest ohne
ihn vollbracht! ?

Wie tief hat sich wir unter der gestellt, was Sünde
heissen könnte wider Gott!

F. Finab.

Sie sind fort - Verwirrung! - aufgerezte Dinge!
Nichts. - Ein Kind! - Welt, Helden: alles dort zu
sammeln, und auf der Schädeldrüse steht ein Kind.
Es wüthet! - Wo wüthet du hin... auf deiner Habbe
von beinerneem Gerölle? - Nichts! - Yet voll aufrecht
dem Steiche stehen! - Mein spätes Traum! Dort

lag einst starr !! Auch gen Mi Hag, dort...
Ich weiß nicht! - Welt was? - winkst du mir?
- Gott? Was?

Er gräbt.

Ich weiß nicht, - Sucht ein Obdach! Sucht ein Obdach!

II. Sc. III Act. Heimwort

Stille. - Gut. - Mein Reich. Ich bin bewehrt
mit einem wackeren Paarer. - Meine Welt geht wieder
auf um mich: - um mich allein. - Ich bin nicht einsam!
Nein! Die Einsamkeit erschlägt mein Herz nicht!
Kein Erstickten - nein! - Begraben im harten Eis
Krytall des Ranns! Ich bin nicht einsam. - Schwärzen
de Schelle! - Weltmeer: - frei! - Alle Höhen und Tiefen
nein, weit, stumm in Glanz! Was fehlt mir? - Tiefen
Nun aus Werk! -

Er gräbt.

Aus Moder wirst du, musst zum Moder werden. O,
Schlaf des Lebens! tieferes Schlaf der Todes: Bestes und
König! - Tiefster Schweiger: Tod! in deinem braunen
klein wimmeln Schollen, was weißt du? - Werden
wir ins Leben nicht blindlings mit furchtbarem Hecker
griff gestoren, nachdem uns Wollusttrasterei geraugt
prahmungslos? Und lockt ins Netz der Luft zu schwingen
loses Buhlschaft Macht für's Netz der Sünde Girren
nicht unräthliche Thoren? - Ist Leben höherhalt?
Sind wir im Fohn: Und bist du Tod, der Drohende
Herkermeister und Schließer der den Ausgang nur
verstellt? - Lallen! - Stämme geboren, stümmen auf
den Kriegspfad, Stämme von Mensch und... oder
die Steine reden: - ? Ja die Steine schreien!!
Brüder! - Ich bin nicht! - nichts in meinem
Leid allein? - Ein Schmerzenswalle und - ein
Glück. -

Gott lach! - - - Was suchst Du hier? 2

WART. Kaplica Benedykt.

Beten! ich kann nicht! Gott, gib mir doch Worte!
warum gibst Du mir nicht deine Worte daß ich
dein kann? Thränen! gib mir doch Thränen
gib mir Wasser, daß ich die giftig stechenden Flammen
zungen im Schutt der ausgebrannten Trümmern
auslöschen kann! - Töte mich! töte mich! Du hast
mich hinterlistig fortgelockt - ein boshaft schlau-
ziger - von den Klüften des stillen werten schlaue-
Riffen See, da ich mich eben einem Rißer gleich
auswickelte in den kalten Grund zu tauchen, wo nicht,
mehr brennt. Lösche mich! Lösche mich aus! Lösche
alle Qual des Lichts im schwarzen Schoß des Fensteris.
Wirk mich nie mehr! Denn die Sonne martert mich
mit giftigen Pfeilen.

Schlaf! gib mir Schlaf! mein Bett ist nicht ein
Bett die Schlangen der Sonne rasen mir im Haupt
nachts: rette mich vor dem fürchtbaren Lichte!

Was säest Du das? Was hast Du Blindgeborene
wie Hagel auf des Erdreich ausgeschüttet die
sich verfleischen müssen? Warum nährt Du mit
der Wirt des Graus uns? Warum leiden wir in diesen
Sonneneinflammungen kläglich Pein, ohn' einen Tropfen
Kühlung? Gott, vergib! - vergib mir wahrhaft!
Dank: ich sei nichts wert: Kein Baustein des
blutgetränckten Baus! Auf blutigem Grunde und
mit blutigem Mörtel gebunden Dehnt er qualvoll
sich empot voll grautigen Lebens, das mich schwerer
macht. Vergib mir, ungeheurer Bauherr,
Was verschlägt's, wenn dir ein Staubkorn mangelt,
wenn Du mich von Qual und von Erlösung pres-
gibst, mich entläßt, verstößt vom Werk: aus
Frohn und Lohn?!

"Wer ich mit Lachen macht, da ist mein Maaß.
"Wenust du mit arm? Wie Mönchlein, was ist arm?
Tritt hier her, an den Hageroseubuch, hier in die
Wendeln in die Schafgarb, hier - und nun spert auf dein
Auge! Was du siehst... so weit du siehst, du Bettler!
das ist mein, etc.

Ich war es müd, den Herrn zu machen: steif und
abgetrennt in seidene Wämmer und in enge Schuhe, als
Klave meines Dieners, Schrauren, Freunde und nie den
Topt zu sehen, aus dem ich ab. Ich war es müde, auf
einem Berg zu stehen und mich zu neigen, wenn ich spre-
chen wollte, und, blind, den nicht zu sehen, mit dem ich
sprach.

Was oben drängt der arme, hörige Knecht zur Freiheit
in die Welt: doch wenn ein Herr der Freiheit will... der
Welt teilhaftig werden, so muss er tauchen tief in ihren
Grund, - sich, so wie ich.

Er (Gott) erhebt! nicht du! nicht ich! Was Laune
thät er's, nicht um Wenselus willen, nicht nach seinem
Kopft! Thät'ers um anderer, rühroten Hände ihn
ringend ihm zu palte ne Nadel zeigen - verfrassenen
Angerichten, Lippen, die ihn aus leeren Augenbäumen
suchen - lallend, tungen, die vergeblich sich bemühen, das
Wort zu formen, das ihn nennt: -
Mönchlein, so wäre ein Eden diese Erde, wir wären
götter, oder Gott der Herr wär' nicht einmal nur aus
Leid gestorben - nein! zehnmal! - hundertmal!
und läge tot in den vergessenen Sarge dieser Welt.

Waholich, Gott war bei mir, eh' ein Mönch kam und
ihn hier vertrieb. Gott war und ist bei mir. Doch die
von Gott zerstört das Auge, das ihn sieht, erreicht
das Herr, das ihn will lieben, und verkennt die Kün-
der arme, die sich nach ihm strecken und was der hört
was er vorüberschritt, manchmal wer' Ohren hat -
ist Hohn gelächter! (Mit wildem Lachen) Gott lacht!

3

zu Benedikt.

Rette mich Vater! Vater rette mich! rede mit
gott dem Vater, deinem Herrn dasset mich rettet
aus der Wut der Menschen! Ich bin sein Diener:
Sag' ihm das er nun der grauenvollen Menschen
mente pfeife, die rasend vor Jagdlust und von Blut
durst toll, auf meiner Fährte liegt. Warum hab ich
Brunnen vergiftet?

Hilf mir! Verstecke mich, verberg mich! denn
sie sind auf meinen Fersen. die Böhmerhaufen
rauchen rings im Land: verberg, verdeck mich,
denn sonst muß ich braunen.

Verschließ die Thür! ich bin unschuldig! nein!
nicht öffnen! hilf mir! hilf mir! rette mich!
sie passen mich alle! — ja, ich that's ich schlich mich
so, mit Kutt' und Klappet, in die Welt, auf Meilen
schreitend und bei jedem Schritt trat mich ein
Peitschenhieb ins Angesicht. Ich will geueien Mönch,
ich will geueien! Mach' mich gesund! Schaff' mir
aus meinem Blut den fürchterlichen Fluch: ich
will dich stellen in Haufen Goldes bis hoch an den
Hals — reich bin ich: mach' mich rein! Bring' sie
zum Schweigen die Strueme die da unten! unsein!
heult — mit Tag und Nacht ins Ohr: so werf ich dir all
meinen Reichtum, alle meine Burgen und Städte
hin wie die Haardroll Land. Rede mit gott dem Vater,
deinem Herrn! Sag' ihm, er habe mich genug geklagen
drückdrikt und kergquält: er habe mich genug geueien
fühlen lassen wer er sei — es sei in mir nichts wei-
ter zu verrichten.

Sag' ihm der Mönch! Sag' ihm: ich sei kerritten,
erstört, verdorben ist mein Balg ich bin zu
schlecht für einen Hundes Mähreit und
gott unser Herr ist groß! gewaltig! groß!
Ich lob' ihn! lob' ihn! Ruhet ihn, ist nichts,
und ich bin nichts — dat ich will leben! leben.

V AKT.

Die Ringenden sind die Lebendigen, und
die in der Irre rastlos streben sind auf gutem
Weg.

Ich grüß' euch aus erneuter Seele mit alter
Liebe! Unter diesem Kleide aus Purpur bey' ich
Warben. Warben sind kostbarer als der Purpur!
Ja, ich griff die Wahrheit fausendfach und was
ich packte, schüttet Runen mir ins Fleisch. Was
unten gärt an Angsten, giftigen Krämpfen, Blutes
Schaum: ist Reue's. - Ach ja! Ich wälzte selber
mit verwerfelt in den Bulgen des Verdammtes, bis
das die Liebe die uns allemucht, mich fand.

Still! kein Tumult! Nicht diese grelle Lust
die nur betäubt, nicht weckt. - Sie mehr ein Kopf
entweicht, ja, seine Seele niederschlägt. Feigheit
horcht nach dem wilden Schall des schmetternden
Trompeters. Doch wir sind nicht feig, wir sind
Männer um Mitleide wohl allererst. Es ist ein
stolzes Ding, die Lust verstehen und Herr der
Freude sein. Des Abgrunds Tiefe ruhet, unter der
Schiffe Kiel, auf dem wir gleiten und ist ein
Taucher dort hineingetaucht und heil zurückgekehrt
zur Oberfläche, so ist sein Lachen, wenn er wider
Lust, Lasten von Golde wert.

Es steht im heiligen Koran geschrieben: Das
nach dem Schwere auch der Lichte kommt!

4
Z tego założenia wychodzą a także przesłanki
w skazy średniowiecznej, - dotychczas w rezultacie
rozważań tragicznych i pełnej siły dynamicznej
naprzemiennie pierwiastkami dramatycznym, a przeto
jedynie prawdziwe i prawopodobne.

Miastem jwi piuym rarem sposobem zarządy,
o sie filozofia wiedza; psychologia współczesna
historia nam twarzył elementow do odrębny
teatr tragiczny. Tu na konkretnym przykładzie
widzimy sie prawda utworu i Rozsiewchyma do
prowadza po wymiarach potrzebujacych; tragiczny
Lpogrym porubajacy jest odwieczny motyw illuzji
kultury, jej bezsilne stanowisko w postaci illuzji
człowieka, bezradności wobec męmi racjonalnego, nieporozu-
mienia i widniadach stworzonych na planie
podobienstwa swoje. Walka z bestwem, z jilarym
Lataw, która po psychicznej i yim silownika
gra rolę nawet tam gdzie jadu sie jej nie ma;
w niej nie wierz, istnieje i tam gdzie druga przesłanki
nieum rokoni podnosi i tam gdzie druga przesłanki
próbie ofary. Kawone jestemny tu na terenie
tragedyi, a nie strumek ten obejmuję jak naj-
szerszy zakres motywu kultury. To i tragedia
ogarnia jak najdalej horzonty życia. -
Jak też tragicznie, nie tylko maję się niewiedzi
co hartmanowski opowieści rozwiłca podawie
o biednym Henryku. Nie próstrego -
skonstruujemy tragedię z tej matni motywów
Woba tradycja staje wyobrażenia średniowiecza bez-
radna, kurdugotana, niby przed dopustem bosym
i Karacym Palsen opatruoni. -
Pobuda ra grzech; kryzys skucha; pokora
jest przedtęgaulem sprawiedliwym sed. ego. -
Wzrostanie się dobi ziemskich, asset, m i omier

napewna jest preobraganiem gniewu Pańskiego
dobrowolna ofara niewinych ciada jest najwyzsz
terygnawy i zbrodniczym ip kibr i ciuchst, udziela
daje chrobę wiekniści i nie merte luodi.
oto fatalny splet illurys.

gra tych mistywach spierajec ip prowadziny na
slepo egzaltowany mistywny diabolicz na pial celujcy
na podnosi anatoma, na dobrowolny red, na pnieci
odkupicielu, atia majec jej wielom i tworzy wista
chrystu owcy zagrobowego rajn.

Edy byśmy w ostatniej chwili wyprzedzili i mierni jej
uchyliłi nie mieli byśmy wyjścia dramatyckiego
z tej sytuacji bo nie podrygnęli przeciw tak jak to
widaje Halystmann w ~~ca~~ mowoci cudownej wredn
wielu trudu omiotow i podpisaniu. - Dwiechy raten

zabijemy. dla parci burkiet wieknietyl popelmin
my zbrodnis dla oziemniatej illury odkupicielu
i mierni, a potem doizagamy pomysl id statocznosci
zakarujemy wershutecznoci bezowroni te

ofiary, Brawaj radna moł na powien ni d ip
prebtyri nie daje i zutaryowanego ni hremu
doznuowenien do odrotnej zbrodni ofiary bywem
zawracamy wyprze jak głodney pni, w dwin

berberem, piaty, na pnieci, nede, raglud,
na pnieci, nie chylm i mierni.
oto jedyne rozwiadanie godne uwazszenec
Dramaturga: oto porytynna Rzytka paupst
maudowiczych dzieła.

W ten jedynie wskazany sposob komponowalibymy
dramat w kabem tego sowa umareciu i pedrec
z wolurki smory onalucy, prawdziwy, w mierni mielamany
dramat zycia. Przytem to stanowisko wstawiłoby
to by nielychanie wplecenie w temat bedniowicane
pnieciach myslow i uruniowyt wywodowem
umozliwiliby konsekwentne, przeprowadzenie

ponocerauy się na bystre wody modnych i popularnych
nagłowie i naradamy się na strany zarzut pływki, nie
naukowej analize.

Stawiając zatem teraz, że poemat Hartmanna von Se-
dwe o biednym Henryku pod karzym względem symbolizuje
i zamyślenie Solis poetyki i nastrojów średniowiecznych czasu
równomierny przez to nie różni się, ale ten i nie więcej,
że po prozie organem i architektom tego wewnętrznego tego
utworu przemysła się Rilka, segeon i olbrzymiego kaftu
średniowiecza sięgającego dalej, głębiej i szerzej, że odnosi się
w nim do Rilka wzbów z tej sieci, która, duch ludzki i kład
i splata na te wielkimi zagadkami przyrody tej, co go otacza
czas i tej, co na dół gra w nim wewnątrz nieprzerwanie;
po ciążeniu. - O tyle tedy unikniemy pomyłki, która z pod
uwagi nie ujdzie nam fakt, że taki poemat Hartmanna
von Sedwe nie poprzedza całokształtu duchowego życia
średniowiecza. - Co prawda, mieli byśmy poniekąd silniejsze
prawo postawić kategoryczne twierdzenie, że jeżeli co
brzdę poemat ten odzwierciedla, jeżeli nie całokształt
duchowego życia, to przynajmniej cały zakres ówczesnego
nastroju poetyckiego. Z tego stanowiska nie różni się
li byśmy z prawdy. - Jest to bowiem faktom samą pewnością
nadszły i nieomal nieśmiertelnym, że to nastrojów poetycki
kierunek poetycki, odzwierciedlenia świata w pewnym mo-
mentie dziejowym, jest stale poprawny i ciśnień mo-
corlegha skala współczesnego mu życia i szeroki obręb
wzajemnego oddziaływania na siebie duszy ludzkiej z jej
otoczeniem a przegiej. Jest to uroda wrodzonego człowieka
Roni i istyktu niewolnictwa, niewolnic, umierochonia -
nia się, dobrowolnego speniatyzowania się i zamyślenia
w ramach zdobytych horyzontach myśli i porównania
pola poezji i istyktu ten surgi prawdziwe triumfy.
Wtedy jest ten przyrządek, że to co jest w pewnej epoce
kierunkiem poetyckim, nie jest zarazem wyprzedzającym
odliczaniem trójki życia, że to druga zatem stale
dla poezji w istyktu swym obłądkiem
leży odogiem.

W tym przypadku pokwyci ktoś wrażliwość taką odpych. pianki wierzchniej fali życia i wtedy głowi się narodiny nowego pierunku w sztuce, wity i symboliz, że nowe pierwiastki życia, ten pierunek właśnie wroci w domowy życiowy, a nie ramiat ponurai, że bled, ma się właśnie nadzwrot.

Ma to dyskretyz od tematu programu. Sądzę jednak, że, że choćby prelotne zapornanie się z tym ramiem, celem alfabetem teoretycznym - porównawczych ramiat, które przyjmie wykrzyżstowanie polityk, nie karmajomiej się z treścią dramatu, Hauptmannowskiego, który, moim zdaniem, nie posiada głębokiej, istotnej, prawdziwej wartości. Swoją rolę drogą, porównanie wywodzi podług moim zdaniem i charakterowaniu, jak w konkretnym przypadku, ^{co tylko} dramatu.

Podanie o przedawaty m Henryku najpierwotniejszym przytoczonym już jego rarysie mieści w sobie elementa pogani, szkie i pierwiastkami chmieszanictwa. To pobrzenie da się wybuchai z Karidgo niemal poetycznego utworu fantazyj, średniowiecznej, ^{zobacz} bezradności wobec nieuleczalnej choroby, która jest tu faktem rzeczywistym, fundamentalnym. Podnieśona niecierpieniem i nieumiarkowanym wyobraźnia, puka raturku w magii czy demonologii. Główna siła celem odwrócenia niecierpienia i prześlągania niecierpiących jest przyrody, jest tu porożalawiz i prastarej, dawnego pogrzebania i kochologii. Jest to pewnego rodzaju ^{ostrej} faw, jakucha przyklatorya. Ntóra ten przep sybirski uwiera za naslepory medykament zez swej wiedzy leczniczej. Wedle w pojęci powiazu choroby wszelka jest nawiedzeniem przez brata. at ze ogień jest duchem dobrym, ona jest zararem najskuteczniejszym drożkiem uwolnienia się z pod uroklu. Grodek ten dostosowuje się w ten sposób, że to wyci ciała, która zostawa dotkniesz ska przyklatorya....

Hiszpańska inkwizycja uwaraba to receptę za wielce wypróbowaną... z taką jakuchą metodą synapirymu w pokroieniu.

Poetya ma stale swój własny, odrębny sposób wytworzenia
w której się utrzymuje uporczywie na podstawie prawa berka
dnosi się autorytetu, tradycji, ustalonych przepisów i
i załamaniu sztuki. Jest ona wielokrotną maroderką, która
się leniwie włóczy za życia, wierząc, iż się i impetem porówna
naprawdę. Poetya jest komentarem, samowiedzą, mauro-
letem, antykwaryzmem i archiwum zaradcom, jest przepięknym, w któ-
rym Rzepna, martwiej, zalepiają się kategorie życiowe.
Jest ona z barometrem który wskazuje polmierzanie ma-
starej prośbicie. 'Kto chce odkryć tajemnicze runy
na sfinksowej obliczu życia, w poezji nie odnajdzie słowa.
Obserwatorium meteorologiczne atmosfery ducha, jej
fluktuacji, odpychania i przyciągnięcia wznosi się wysoko ponad
poetyę; ta jest w nim jego podziemiem, jądrem z wielu
instrumentów. - Powt. Ponadto wytworza sobie nad sobą
przeprężony i zwięzły naturalnie kładzie epoki pewien
konwencyonalny układ wartości poetyckich tak własny
swojej submiemiej ustroj poetycki, na podstawie których
względnych potrzeb i upodobań estetycznych, rozmaite czynią
wpływając na pręty lub wręcz zakrój tego ustroju; w parady-
matu rzad nie potęgowa on się nigdy z terenami życia.
Poetya rzadziej epok eksplloatuje ten ustroj poetycki
sobie wstawiwej rażunkową gospodarką, aż do dnia, aż wmyśl
zasoby wydrępany dotychczas, staje ostatecznie po
wypowiedzeniu ich w najbardziej wypracowanej wyprac, na jaborzym
rygony. Operuje wtedy wartościami, które w życiu już
dawno kuro straciły, a tylko w poezji toczą się lata
rynkowej obiegów, jako surrogat, nie tylko dławie i wrory
pisimieństw i sztuki. To także tłumaczy, dlaczego
możliwym jest w Krotkolin przesiegnąć czasem pojawienie
rozmaitych, wity to modernistyczny, gdyż w sztuce
których równorędne przesiewany życia nie przesadniają.
Dzieje się to go proth. Klaty, że życie pójmie oborymiej.
Toryskiem i to probniutkie kwaliki, które wity jest
Woble występują na pręty, w jego niewydrępanym
zaczyniu, jmi w dawna sztuki.

sture jest owa porostata jenera z crasow poganski
dasi o leccie trach zapomog ofary krowej...

Na tym jniu prapropreione roctaki wydrarenia cryto chrreki
janiskie a ~~cras~~ w ostatocornym chemicznym zwizsku wytronyla
sij opowieci o biednym Henryku.

Idea podkupicnia pmer dobrowolna ofiarę, pmer dobrowolna ofiarę
i niewicrego ciata. prapreie na niebie tej mgli krawicowij dla odrod
ceni ~~amem~~ ^{amem} Pankiego i wybawicnia blizniego od kary - to jui
~~polowic~~ ^{wydrarenia} z kregu chrreki janiskiego, sidle przedicourscrenego
sposobu myslenia. Jest to jui wryplatorya jakucka mocno
przeduchowiona. -

Oto analiza pierwiastkow) resadnorych podania, stawo
wiecego tematu dla floemat Hartmaua von der stue i utworu
hauptmauowskiego. Jwi z tej analizy widziemy, ze temat
ten pochodzi gnetyrmie i laczy sija z ~~swolucyjnie~~ ^{swolucyjnie} z cyklem
pogladow, prapredor i zabobnow odory wyptobacniej dzykt, do-
jctnych, poniewaz nawet dla niej smiernych. Wynikaboby z tego
ze sam ten nagi temat, w swem pierwotnem surowym sztob
nie zadny miarę, nie nadaje sija do utworu wyptobacnego, chyba
jako jadowe slyteczne plrobicnie anegody historycznej, chyba
domo dla jakich celow estetycznych, suwoyonalnych z रुपie
ciarni paleontologii duchowej wydobytej. - Wynikaboby z tego
ze temat ten wyptobacny postu ra motywu utworu swego
strawny musiabty go idejowi i psychologiermie sija zgodnie
z potrzebnia i upodobaniamu sinya wyptobacnej, jednem
słowem rmodernizowac. Jak to porinnoby w rasadnie sija
gladac i jak sija z tej zadania lichu wywiazet Hauptmaua
zobaczmy ponizej. -

Przedtem jednakoowi rejrstruj jenera mieu uwagi
poematu Hartmaua von der stue, a to dla rajmu
jacego porownania swoch ^{duch} gopkrewnych utworow i myslarenie
o ile pierwory i starory z nich przedicourscreny Hartmaua
temat uoi wrlogacit; nazyci pierwiastkami posturymy
swego crasu, a ile ras Hauptmaua upadaj na jatalny
ponypt dramaty rowania tej dadi se badi dla dinciej
ucucia sija kiej, grubej; nieokreślonej legendy
nie umial z niej wydobyc nawet tle wartosci poetyckiej
aby stancet stochowbo na iowym poronnie

I sam nawiadomy chorobę ryżową w płachetych po
 ryżu nie przyjmując czasu ofiary stricourquin i dopiero
 po skutku wrażeń myśli przedstawicielem gołbi się na niego
 i wyjechał się z diawła do Salerno cellem wyrobienia.
 Doktorowego słuchu. Dwie dnią trwał nierachowanie przy swo-
 jemu botum jakkolwiek salernieński znachor stara się
 odwrócić od postawienia i przedstawia całą okropność gro-
 zącej jej zrywaniu operacji. Ale ona już gotowa na śmierć
 spokojna i pomielowista, dodaje wrogą porażkę swoim
 chirurgowi nocowa i wolodna, jęły się do tania: wie do-
 wiecie że Drury uwaga obcyi pironie swego umiłowanego
 pacia, a sobie pięknieży zywot. śmierć jest jej słodką po-
 trebą, nagrodą niedzielną, apoteozą i glorią kazy.
 Wiedzie ją dateru Et Kulap tak chętną krowawę; ofiary
 w ustroju Kommat, gdzie ma się się odbył egzekucya.
 Właściwie Pina Henrykiew ramyka drur na rydze, Drury
 i gotuje się do operacji, at kiedy dziewczka kłóżyła paty
 i odłoniła całą swą precyzyjną magati, mag, olimionę
 jej niemyślajną przykrowdy, odchwini i litonii i zalu od
 umyślów. Ale dziewczka niewaha się ni chwili i wstępuje
 na stół anatoma. - Led lekarz kawryna ostatni akt
 ostrezenia fatalnego noża. at w przyległej i rbie x usklew
 do drur przyboszemu słym kachropot ostrea Henryk
 i widzą się do miu nagle w tej przydyżkiej wyborone
 chwili ukrucia i tpekroty. Chce swą mabronką, jak pser
 zart swą magt słwiebną nowym, pnie rar rabiorzo. Sude
 nym gorgakow ra swrelng w kicauie. Dopad drobnej
 nypary wrenie i widzi jusa nig na stole anatoma precyzyjnie
 ciała ottegeby, jak kwat, nacie i zywot. I w tej atetmę
 chwili odrypnę się w niu ostatnia precyzyjność serca. Wła-
 mu się kładowia, cały ten zamysł i podługanie Drury tej
 dziewczki i serce mu się najełnia samą dobrocią. Cud
 że jego gwałtowne powołanie zryja i powrotu do r. Goussa
 jest wntem wole woli Wklicy i Spororem. Pozierno się
 że pod straż Boży zryje precyzyjny, że śmierć jest
 niemi Ruiona, że jest jego powinnolis z pobora i ukrachy

Zmieniła rolę porannej nieporównywalnej obrót fortu-
cej się dołem fortuny, nieprzewidzianej i opatrzności
kruchości i wstępliwości wielkich porównań, wartości, otr-
negatywna, rezgnacyjna, wierna, uległa i potoczna
filozofia życia średnio-wiecznego autora. Porównanie
popadłego w klęskę trzech Henryka zważając na Klodiusza wppad-
na Korupcji Klodiusza, wrota snoty ciepłiwoci cichej mgły
stwor i zgody na rządzenia woli bożkiej! Ostateczne zwycię-
stwo i wypraw mierzwiłowa, postawionej jakiejś klęsk
nadrzei wstępliwoci i wybrańca przez Klodiusza ofiarę
dobrowolnego poturpocenia Karle mu wodził cały majestat
mędry Rodzici i biedny - skrył się w ustroie niewidoczne
dla ludzi, w samotny juk, ^{zamiast} ~~zamiast~~ ^{zamiast} swego lewicja
oddany mu w skutec iung i ciabem. Tu znalazł
przytłoczenie epickiej i tragicznej. - W dnie gospodarze
obrotu kalendarie, nieodstępnej jego tuchryce budzi
się dziwnie tkliwa i wrota pełna miłości i dźwięka
do skalanog - na powolny śmierci rycera. On zas str-
cił wielki, nadzieję ratunku i w strusie jurnia for-
spójra sprawiedliwy wyrok Boga, który Karle w ten
sposób za życie wywyższej duszy i wspaniałej rozkosnej
życiowej rycerskiej grzebne. - Wrodzili się dźwięk i dźwięk
dźwięki się o możliwości ratunku dla państwa i suweren-
nej rodziny postanowienia życie swe poświęcić w jego
ofierze dla niego i oni się przez lekarstwiej z natcho-
i maga w Galerii zabici. Postawienie kapała
u niego nieodmownie, nieodróżnienie i to dźwięcznym
wskazaniem uporem twa przy mnie mimo walkę,
prośb i groźb rodziców. Dźwiękiem starsi się oni przed-
Kludiusz sprzeciwia odurci je od tego zamiaru. Argument
taim o zbawieniu powołaniu bożem, o gwałtowności
śmiat, o nieśmiertelności w chwale wieżytej przekonuje
wrodzili się dźwięk rodziców po długim przewidywał, Ros-
wrodzili się dźwięk Rodziców kapała i o ten, nie przez nie
przemianie przez bryj i wola bożka.

niekiedy sobie z patwością sprawa, o ile ten
 średniowieczny poeta utrafił w ten zadany swego
 czasu, o ile wlewnie oddał ten ducha swej epoki, wglądnie
 o ile wyzerpał wstępnym ustrojowi poetyczności. Tak
 się rad chce deklamacyj i sublimacji o ten przekonał
 woryn taajlepiej, skoro w zaporna z jawnym ptwością
 w laboici który można w bibliotekach rekonstruować do
 24gr. otw nadyć. Poemat jako stylowy zażytek jest
 wale przyjemny, lektura; ma wright i powab średnio
 wiecznych pieśni kuwerożyk, prostoty i naiwności,
 wronie porawny sentyment i bogactwo uclenlowości.
 Stylowi jednolitego nastroju pnie jedynie pririejny
 jryk niewiecki na który utwór ten ppre. Huchacia
 przedozony zostal. Oryginal jest powiem pisany
 w wronie naiwnym, jej narzeczu średnio-górno-
 mieckim który nie tylo utworowi nadaje doobliwy
 wrok "formalnej natury, ale stanowi zarazem wyamone
 jpiętno jako utworu, o charakterze bide z teliu flaktu
 waluz pewnej epoki zwracaym. Tak to na jednoli-
 tosci poetycznego nastroju i zabarwieniu pewnego utworu
 składa się smieśtwo peregibowyt krymikon, orga-
 nicznie ze sobą zrodzyc - od tematu, jako małe
 wyatn twiurego podawony ai do form przyklowych
 po prac motywu psychiczne etyczne i religijne.
 Wymyślo objawia bedy ticle konkretnie, i indywidualne
 dla pewnej epoki, organiczne, z jednego źródła wysy-
 nite, jidolicie zabarwienie. -
 Wskazywamy w ten sposób poglądowo na podawie
 o ty do walyu Henryka i poemacie Hartmanna do-
 del due zadawie Pryterya motywu w poetyckich
 i ich organiczne ze stroju mozcny odrazu przy-
 stepic do walydu ostatniego Dramat. Hauptmann
 i majas jin wrytkie narzedia pod ręką w Pro-
 tkoici się z nich zdatowic.
 Hartmann von der Aue obierajac podawie p ty-
 adowatym Henryku za temat swej epikowej opowieści
 naturalnie nie powiodło się wglądami literackimi

on do przemennego miastem dwigni los, jakiego
Bóg w swej wredliwej woli narządził. Tu jej ostatni
moment przeżyje, że popłynie by grzech przed nią, gorzej do
pamięci o ofiarę, dźwiękliwej ścieżki, bo oto nie wie, że
dławiła ta go kłopot, a wie pewno, że podnie się widać i pada
wielką wadą w wyrokiem Opatrzności. Dobry się ratem
do Laboratorium, mago, gromyła jak eksperyment, i pomyślnie
mimo ofiarę dobrowolnej śmierci. Jej rai serce ścisła
z żalu. Gdy nie przyjęła jej ofiarę, nie dopuszczano do widzenia
nabój ściany ogarnia ją żal bezgraniczny, łaje rzuca się
placem, wie sobie rozpawa, załamuje się. Otrę obrębrano,
jej dołom, męczeństwo, oto radno jej prawić i śmierci, oto
układam jej wiersze sławne. Ale zalkcja jej
teraz i nie skulka. Kiedy Henryk przyjmuje swój
los i swą przynależność i poddaniem się i korygnany, i wraca
z ofiarą w rodzinne strony.

Tu jednak następną cud i moral całej opowieści,
oto Bóg, który w swej niepojętej łasce ^{całkowicie} ~~całkowicie~~ ^{całkowicie} ~~całkowicie~~ ^{całkowicie} ~~całkowicie~~
ty młody, przez, ulitował się do niej, i wstrząsnął jej serce,
nerwie, dobrom i gotowości podległości od jej kłopotu i
od Niedzieli Henryka i ten wyburzony od trudu, w widzeniu,
sile i pęknięciu, w tym, przez, przyciągnął i poddał się
wraca w swoje Długi. Ze zwycięstwem serce rozpozna
nowy i żywy na chwyt Bóg i w ślubie trój. Mała
otęgłość, bierze naturalnie z widzeniem, młodość, że żong
i to, warty i życie, w ciele, który się pozmieniał.

"Po służbie, wódkiem, żei pozycją, żeeli, obry, to się
dławi, w wie, który, kraj! Niechże, kati, los, da nam
Niedzieli, Pan, i wiel, nau, zapomnie, doty, nagrody
orobka. Stmen!" ^{dygnuje} ^{od} ^{uciele} ^{Hartmann}
Vor der Aue.

Jwi z tego, suchego, polskiego przedstawienia
wzroku Hartmannowskiego utworu, uwarowny krytycy.

tj. nie traktować go jako pierwowidy lepszego lepszemu
 temat do opracowania artystycznego, na który
 wypadł go prosty na chyłko traf. Wtedy następne
 u niego niechybnie z głębszym przemyśleniem i potrzebą ducha
 wykazywał, podając to Towarowi wraz z naukowymi i po-
 dwójnymi motywami wyrażało unamięnienie jego stan
 duchowy, treści jego myślowej i uroczoność. - Od samego
 tematu, jako much szkieletu stał się i on o tyle więcej,
 że nie wierzył w możliwość wyrażenia z trudną pracą
 Również ofiarę w co niewygodnie w czasie pogodził
 uwróżono, wierzył natomiast w nieprzebrana, dobra
 Dostojność Różni cudem przybrała w nagrodę za ni-
 i inne cnoty ewangeliczne. Jest to pogląd Scoble
 chrześcijański, widły średnio-wieku, katechizmowy
 najdalej. Tam więc jest w Hartmannu cała integralna
 ciekawość, która o powzięciu się dla odkupienia o słabo-
 ściach poety, czym, gdyż zaciętość, kwestyj,
 w tym utworze jest ujęcia i motywem bogoty, która
 za które Bóg nagradza. i wmyślku, dobrane w Ten
 sposób się konczy. Jest to budyń poety, zabrał
 dydaktyczna, quasi umoralniająca, zgodna z duchem
 swego czasu i ówczesnych pojęć. -
 Trudno natomiast odbyć, jako głębia, wobra-
 duchowa i jakie motywy, proz Vanaline literackiej
 i estetycznych w najżyłobu tego słowa, która
 miemiu namyśli. Hauptmannowi ten temat do-
 brobiecia. - Właściwie brzemieniu przesawia, jakoby wprze-
 go na ślepo, jako pierwowidy lepszemu z przodu, dla
 omnia na nim obowiązkowej w pewnym, stałby
 następował ztem skutki dla reportażera teatralnego
 do tej, tylko, że kontraktowa zmuszony jest reportaż
 ten zanilai. -
 Chcemy jednak przenieść jako przynależność do tolerancji
 myślowej, jakiej cnoty motywy, więc je
 jako niżej podajemy. -

Otoż przyjmujemy że dał się Hauptmannowi zna-
cić jałowym, ścieciwym, urzekiem wzięli, jako bajki
dla jej naiwnej dekoracyjności bez względu na zawar-
tość jej wewnętrznej mioty i szczyt jednej teji
nie miała. Ze się na taką polityczną plewą Haupt-
mann daje bapać mielitmy w dotychczasowej jego
twórczości dostateczne przykłady.

Dalej przyjmujemy że cwał się Hauptmannowi po-
ciągającym konwalsiowym zapachem tej drłej, dzie-
ciwej, niewinnej, niewinnej duszy, w której się budzą
gieruse nie pojęte pragnienia, słodyczy młodości, tal
zarwyraj dziwnie zmieszane z porzywami religijnego
mystycyzmu. Ciśle Hauptmannowski: sentyment, śliski
cwały i ojcowski pierdowity zmalars w formacie problem
sobie wzięty, w które jwi bar uderrat, pinny ty cwał-
czarowny, ale niewatpliwie wspaniałony, jain o Hlucui-

Dalej przyjmujemy że powołany grad ku tematu
narodowym, z najbliższego otoczenia wzięty, ogarny
i jego, że wmyślicielu swemu sparceniowi, Karab mu
w tem narodowym podaniu szukał wytku i symboli-

Przy tem bowiem popełnia fatalną dla solurju-
artu b; pomyłkę że narodowym jest wmyślenie to jwi

tybo, co się ustala co w literaturze jwi zmalars
wyraz, co przesła jwi do martwego, moutarra lite-

ratny, a wmyślenie co nowe imiabe polotne lite-

możne i oryginalne jest nie narodowe, rewo-

mina się przy tem, że wmyślenie to co w literaturze
istotny wartki porada tybo wiede Karadorowej

sferę wyobraźni nie narodowej, z tem, co jwi

się wmyślenie nowe z pratem kamieniu i
się, że wmyślenie nowe z pratem kamieniu i

na martwy dorobek narodowy który onow się
słotni cigzi bi die tradycya, na mi by to nie naro-

dowpl picurastkach. Ten przesła jest że przy-

czyną, że autorzy chwytają się albo tematu

prolegomen i epilogiem takim, jak je
znalazł na gotowo u Hartmanna.

To jest negatywnie postawienie kwestji. Miałby
jednak postawić ją pozytywnie tj. w sprawie podał
jako jest jedynie możliwe jej rozwiązanie przez wyrobę
kreatywnego myśliciela.

Oto skoro już niecierpliwie namnie czekać wie posz i
na co wypełnieniem posiedzenia temat 'tragedyj Henryka
miał on przedewszystkiem, jeśli jest dramata, regim
pamiętać o tem, że badaniem jego jest i ile możności jak
najwięcej wyrychła i temat i jego dynamizm jego, i jego
emocjonalny i tragiczny. - Nie mówię iż ograniczać do
prostego udrumantyzowania w dialogi epirnej opowiadania
z marne wszelkimi kłopotliwym kobierem przy koncu
ale o de tych i temat. In się wyrobę i wstrząsającej
iły tragedji, jest to jego jakim obowiązkiem tragedji to
na wiekch wyrobę i konfliktu i mianym problemem
wypublik. Powtóre fragmenty i to powinien
ie problemom psychologich i celownik etychnych
nie wolno mu zabawić tawim koncom chytro mudo,
nie wolno mu się wyrobę i awem, ale musi być
myśl, ^{nowy} i nerwy wyrobę i celu rozwojowego i
z mioty wów danych konsekwencyj ostateczny i
czymś stawem pogląd na świat i odzwierciedlenie
ogodnych. -

Mając zatem temat o przedwójnym Henryku, musi
chcąc opisać go w ustrój poetyczności i wyrobę i
z nie raporty z opracowań przedwójnych i
musi wyjść z tego naborstwa:

Trąd nie jest choroba, ~~nie jest~~ która da się
wyleczyć cudem, lekarstwem, czy miłością i podurę
cudem kobiet.

Trąd jest choroba, a nie kara nielna za grzechy.
Wrażenie ofiara dźwięczności ciała nie wyleczy tej
choroby.
Przypuszczamy, że trąd jest chorobą neuronalną.

o wybarce i nieulecalnej choroby za pomocą
tej bristepm. fizylogia nej mi Cośi. Jostajęcy
podatki i stwara ją rarem potowicy monem.
W dramacie rozdany jest ujęcie nienergic
ludziego w Roskluenty, niechodzący przymy-
nowy cuderek motywów i nie specjalnie zabarwienie
podległymi indywiduów lub pseudonaukowe
stunarenie pitateczny, genetyczny i radeb p
tych motywów. Rozstrzyga w dramacie powiem meta-
do Rborej one wprowadzają, a nie radeb i p
pochodzą. - Hauptmann modernizuje b
powatego Henryka pokostem wyodrębnego, banalnie
płytkiego, hamletowsko-witschean'skiej, banalnie
a ucrucia bohaterki wprowadzają z fizylogia
regardes seksualizmu, ronomeranie nie potowic
są ani o srodziny ujęcie motywów w skład tej
stowunku tych swich pod wchodzący w sposób i w
sretnym, stauen myleniu zgodny i popkretis na ty
gotowym, a martwym pemiakie, jiki rmalart w ty
ne Hartmann von der Bus z cudami uadomienia
se zmi Romotia i yin ludzkiego, se rmeuorty doli
ludziej, z kalumnicami na potowic rbowiecy,
a nie rpoliwen. Klassemnie, i z filisterskien
za rindem na pobieru słubnem. Tak cala
rajka potowicy potowiczygo głobnej rmarleis
idejowej i psycholog. drugo i gorstyo nideu
wipiej jak bajki dla potowic rian, cieharach
na nowoi repertoum tygodniowy, iadny w
i godiny rozrywki.
Ludziegowi carbut wygnaje ji sobie laidy
a rawnie samowidnie, snajac pryturane str
Rytę na oku, jerebi potowic rudy rrent
Cekter, St. w rypinle lub w Humadieu
Resp. Rbine mclawen wy i die

Hauptman o Pippie

W górach mojej ojczyzny ślaskiej żyje
legenda o Wencjanie, który przygłi-
tam i obudził drzewie w tonie swoim
pięknymi i szary.

Myślami o owej legendzie zawartam zapamięta-
ję od dawna. Wspominał Wencja, ewne arcy-
dzieła rzeźby z Muraw, zjednoczył się w wyobraźni
mojej z ojczyzną górami i z tem, co sam potrafił
wykonać, a w ten sposób powstała, z miłości do Silesii
"Ważni o łacie rzeźby"

Chciałem w formie tej wzmianki myślowo przetrzymać
iść Wencjii podobny i powściągnięty, surowy charakter
mówi górnym rzeźbiarstwem. Chciałem symbol przetrzymać
jego wrażeń i uczuć niewerbalny pod postacią białej,
pura który płynie obawy i postacie nieporównywalne
do innych rzeźb.

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1

62-002 Suchy Las

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.

Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.